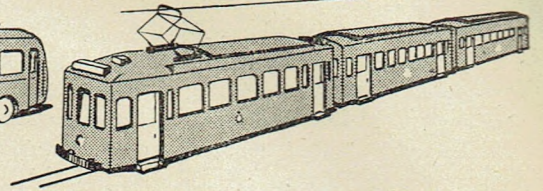
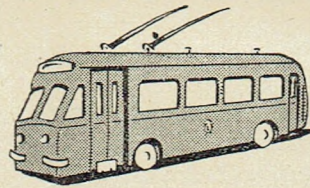
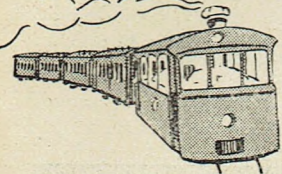
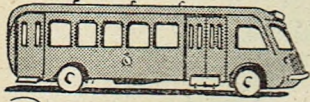

ONZE

B

UURTSPORWEGEN

TWEEDE JAARGANG
N° 6 - Januari 1947

Periodiek tijdschrift voor het Personeel van de N.M.V.B.
Redactie : Brussel, Wetenschapstraat, 14

Geschiedenis der Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen

De Buurtspoorwegen tijdens de Duitse bezetting (1940-1945)

Zij, die zich de buitengewone inspanning der N. M. V. B. herinnerden ten tijde der sombere dagen der bezetting 1914-1918, moesten bekennen dat de Maatschappij, eens te meer het bewijs leverend van haar levenskracht, aan de inspanning beantwoordde, die men van haar verwachtte.

De trein Haacht-Aarschot was altijd propvol.

Wij hebben in een vorig artikel laten opmerken, dat na de capitulatie van ons leger, het herstel van het buurtspoorwegnet zich in zulk tempo heeft verwezenlijkt, dat het een sprekende weerlegging vormde van de ongerechtvaardigde «boerentram»-reputatie. Deze snelle heropleving was echter eenigzins te danken — indien we het zoo mogen uitdrukken — aan de onverwachte wending der krijgsvaart. De snelheid waarmee de Duitse troepen oprukten, verijdelde de stelselmatige uitvoering der plannen van evacuatie van het materieel.

De aftrekkende legers hadden weliswaar de quasi-totaliteit der kunstwerken van de wegen en de waterlopen doen springen, zoodat het net in talrijke vakken verdeeld was. Maar van 20 Mei 1940 af, op aanvraag van haar Directeur-Generaal

werd de N. M. V. B. belast door den H. Delmer, Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Openbare Werken, met het werpen van voorloopige bruggen ten behoeve van het vervoer per baan en per buurtspoor, en dit met medewerking van de ondernemers van openbare werken, die men kon vinden.

De werken werden met zulke ondernemingslust doorgezet, dat er op einde October reeds 126 bruggen gebouwd waren.

Het resultaat bleef dan ook niet uit. De exploitatie der lijnen nam immer sneller uitbreiding en weldra was het net over het grootste deel terug in werking. Daar echter het herstel der belangrijke bruggen over het Albertkanaal en de Kempische kanalen veel meer tijd vroeg, konden de lijnen gelegen ten Noorden en tusschen deze waterlopen in de eerste bezettingsdagen slechts lokaal vervoer verzekeren en eerst na maanden terug hun rol spelen in de economie van het land.

Overall meldden zich talrijke agenten voor het werk aan en weldra kwamen de mannen jonger dan 35 jaar, die aan den oproep van de Regeering gehoor hadden gegeven, terug. Zij waren uitgeweken naar het Zuiden van Frankrijk en reeds had zich onder hen een kern gevormd om de uitbating der

trams van Toulouse opnieuw te verzekeren. Het verlangen naar de uitoefening van hun beroep was hen te machtig geworden!

Deze massale werkherneming liet toe het herstelprogramma met kracht en beslistheid door te zetten en de activiteit van het buurtspoorwagennet was terug in vollen bloei, vooraleer de bezettende overheid er aandacht wilde aan schenken.

Zekere zwartkijkers hebben op dit oogenblik misschien wel opgeworpen, dat op nationaal gebied deze werkhervatting te bekritiseseeren viel, daar zij eerder den vijand diende dan de bevolking. Welnu, lang

vóór 10 Mei hadden de militaire en burgerlijke overheden herhaalde malen dit probleem onder oogen genomen. Zij waren het eens om te herkennen, dat het buurtspoorwagennet geen werkelijk militair nut bezat. De omvang van zijn materieel, de kracht van zijn trekmatieel, de natuur van zijn diensten, de spoorbreedte, het ontbreken van seininrichtingen, dubbele sporen, opladingskaaien, alsook het profiel der lijnen konden onmogelijk krijgsverrichtingen dienen.

Het moet gezegd, dat aanvang 1940, er een oogenblik aan gedacht werd in geval van invasie de instellingen te vernietigen.

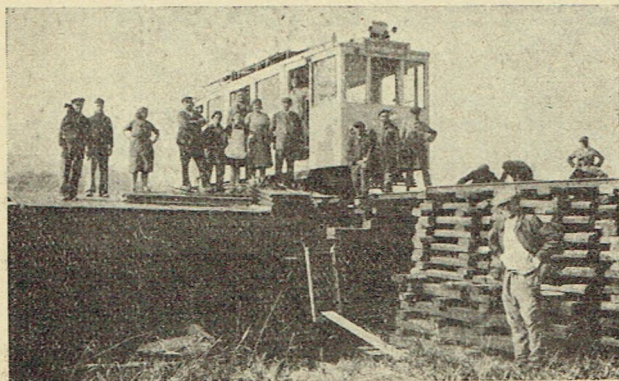
Na voetstappen aangewend door den heer Voorzitter der Beheerraad werden deze plannen opgegeven.

Twée gewaagde initiatieven van het Personeel der groep Namen-Luxemburg

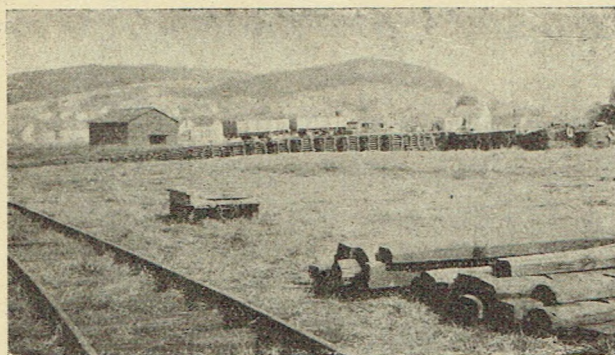
Op de lijn Namen-Andenne

Tengevolge van de vernieling der brug over de Maas in Mei 1940 en September 1944, werd een belangrijk deel van het tractiematerieel, geborgen in de stelplaats van Andenne, afgescheiden van het Naamsche net.

De H. Gosseye, werkplaatsoverste, ondernam de overplaatsing der rijtuigen van den eenen oever naar den andere. Met behulp van een twintigtal mannen (meestal passers, schrijnwerkers en schilders) bewerkstelligt hij de opeenvolgende fasen van zijn gedurfde onderneming: aanleg van een verbindingslijn van 150 m. lengte naar den linkeroever der Maas, laden van het materieel op twee aaneengekoppelde aken, afladen op de verbindingslijn van den rechteroever.

Het aanleggen der verbindingslijnen werd in een recordtijd van drie dagen uitgevoerd. Eenmaal dit afgewerkt, werden de rijtuigen overgebracht — gemiddeld één per uur — van 5 uur 's ochtends tot 9 uur 's avonds. Zoo zagen de inwoners van Andenne 8 A. R., 2 H. L., 8 H. V. en 200 H.H. of H. F. de Maas oversteken.

ANDENNE: spoor opgehoogd bij middel van op elkaar geplaatste dwarsliggers.

Op de lijn Alle-sur-Semois-Gedinne

Bij de bevrijding was het verkeer op de lijn Gedinne-Vresse-Alle door de vernieling der brug te Vresse over de Semois, volledig stilgelegd, daar het tractiematerieel in de stelplaats te Alle-op-de-Semois geborgen was.

De H. Crapet, stel- en werkplaatsoverste, nam de beslissing op eigen verantwoordelijkheid een locomotief over de Semois te brengen.

In het onstuimige en ijskoude water moesten er dan ook dwarsliggers en rails geplaatst worden. Een ploeg, grootendeels uit baanwerkers samengesteld, deinsde niet terug voor de moeilijkheden en gevaren verbonden aan deze buitengewone onderneming, die in een minimum tijd werd verwezenlijkt.

Een ploeg, die geen schrik heeft ... van het koud water!

De vernietigde brug op de Semois, te Vresse — September 1944.

FAMILIETOESLAGEN.

IN onze voorgaande kroniek gaven wij het barema der sedert 1 Juli jl. in voege zijnde familietoelagen.

Heden vullen wij deze inlichtingen aan, met de aandacht te trekken op de belangrijke verbeteringen, aangebracht aan het regime der familietoelagen voor weezen.

Voortaan, zullen de kinderen van overleden arbeiders toelagen bekomen, die 600 frank per maand bedragen wanneer zij weezen zijn van vader of moeder, en 800 frank per maand wanneer zij volledig weezen zijn of weezen van vader maar dat de niet hertrouwde moeder geen enkele winstgevende beroepsbezigheid uitoefent.

Enkele voorwaarden zullen nochtans vervuld worden, opdat deze bijzondere toelagen toegekend zouden worden. Zoo zal de overleden arbeider werkelijk moeten gearbeid hebben in uitvoering van een contract van dienstverhuring (t. t. z. werkmans of bediende geweest zijn) gedurende minstens de helft van den tijd tijdens dewelke hij een beroepsbezigheid heeft uitgeoefend en gedurende minstens 150 dagen op de 365 dagen, die het overlijden voorafgingen; de dagen van werkverlet wegens ziekte, ongeval of werkloosheid zullen met de werkdagen gelijkgesteld, worden.

De weezen van slachtoffers van arbeidsongevallen en beroepsziekten hebben in principe recht op de toelagen toegekend aan de gewone weezen. Bijzondere beschikkingen, te lang om hier uiteen te zetten, werden echter getroffen om de cumulatie te vermijden van deze toelagen met de renten, toegekend krachtens de wetten op de arbeidsongevallen en de beroepsziekten.

De Sociale Dienst der Nationale Maatschappij zal alles in het werk stellen, opdat de bijzondere weezentoeslagen zoo spoedig mogelijk aan de rechthebbenden toegekend worden.

Hij verzoekt de belanghebbenden echter een weinig geduld te oefenen, daar sommige punten van de nieuwe wetgeving nog moeten geregeld worden vóór dat deze in werking treedt.

GEBORTETOESLAGEN.

DE aanvragen voor geboortetoeslagen mogen één maand vóór den waarschijnlijken datum van de bevalling ingediend worden. De agenten, die van een spoediger vereffening van de toelage willen genieten, zullen zich dus ten gepaste tijde, tot het bureel wenden waarvan zij afhangen, alwaar zij een formulier kunnen bekomen, dat zij behoorlijk ingevuld dienen terug te bezorgen.

Ter inlichting, het huidig barema der familietoelagen verscheen in nummer 5 van *Onze Buurtspoorwegen*.

De agenten, woonachtig in de provincie Namen, kunnen bovendien in het jaar 1947 genieten van een premie van 300 frank per geboorte, vanaf het derde kind. De aanvragen moeten aan den heer Gouverneur der provincie gezonden worden en vergezeld zijn van een uittreksel uit het bevolkingsregister, dat bij het gemeentebestuur moet gevraagd worden en waarop de samenstelling van het gezin met plaats en datum van geboorte van ieder lid vermeld wordt.

SINT-NIKLAASFEESTEN EN UITZONDERLIJKE STEUNGELDEN VOOR KINDEREN.

Bij gelegenheid van de Sint-Niklaasfeesten werd, bij de uitbetaling der loonen en wedden, aan de agenten een toelage van 25 frank uitgekeerd voor ieder kind ten laste, geboren tusschen 1 Januari 1933 en 6 December 1946. Deze maatregel werd getroffen ingevolge de praktische onmogelijkheid voor den Socialen Dienst thans Sint-Niklaasfeesten voor de kinderen van het personeel in te richten. De verspreiding van de agenten over de vier wijkhoeken van het land en de noodwendigheden van den dienst beletten trouwens het organiseren van groote bijeenkomsten van al de ouders en voor al de kinderen.

Wij hopen dat de ouders de kleine toelage, die zij ontvangen hebben goed zullen gebruikt hebben en dat wij zodoende het geluk van onze lieve kleinen, al zij het dan in geringe mate, hebben helpen verhoogen op den dag, waarnaar zij zoo vurig verlangden.

Vermits wij het nu toch hebben over kinderen, vermelden wij hier dat sommige ouders de gewoonte hebben aan de kassen voor de Familietoelagen te schrijven, wanneer het ongeluk aan hun deur klopt en vooral wanneer het hun kinderen treft. Krachtens een overeenkomst tusschen de Hulpkas van den Staat en de N. M. V. B. moeten de ouders zich in het vervolg uitsluitend richten tot onzen Socialen Dienst om uitzonderlijke en noodzakelijke steungelden te bekomen.

VERZEKERING TEGEN ZIEKTE EN INVALIDITEIT.

OP 1 Mei jl. werd de aanvullende vergoeding voor ziekte, toegekend door de Nationale Maatschappij aan de effectieve agenten en ermede gelijkgestelden, zoodanig verhoogd dat de zieken, in het totaal over een inkomen beschikken gelijk aan het netto-bedrag van hun loon, dat ze zouden genieten, zoo ze in dienst waren.

Dit regime was, ten titel van proef, geldig voor een periode van zes maanden, t. t. z. tot 31 Oktober. Op dit oogenblik wordt er overgegaan tot de studie van de statistieken over deze periode. Wij hopen dat het personeel zal begrepen hebben, dat het in zijn eigen belang was ieder misbruik dienaangaande te vermijden en dat de uitslag van het huidig onderzoek het hoofdbestuur zal toelaten gunstige en definitieve voorstellen aan de Nationale Paritaire Commissie en aan den Beheerraad voor te leggen.

In afwachting van de beslissing, zal de aanvullende vergoeding voor ziekte verder uitbetaald worden op dezelfde basissen als gedurende de periode van proef.

OUDERDOMSPENSIOENEN.

Na de verbetering van het Statuut van het wettelijk pensioen, dat wij aan onze lezers mededeelden in ons voorgaand nummer, moet thans ook het regime van het pensioen K. U. B. herzien worden.

Immers, wijl dit pensioen tot nu toe steeds berekend werd op basis van de loonen en wedden van April 1945, onder voorbehoud nochtans van een verhoging van 40 t. h. van dit pensioen, zullen voortaan bij de berekening der bedragen de huidige loonen en wedden toegepast worden alsmede het nieuwe bedrag van het wettelijk pensioen.

De toelagen K. U. B. zullen, met terugwerkende kracht op 1 Oktober 1946, herzien worden.

Ten einde iedere eventuele moeilijkheid met de controlediensten van het Ministerie te vermijden, werd eveneens beslist de agenten in het begin van de maand — en niet meer van het burgerlijk trimester — volgend op deze waarin zij hun 65ste jaar bereiken, op pensioen te stellen.

SOCIALE DIENST.

In nummer 5 van *Onze Buurtspoorwegen* hebben wij de voornaamste deelen laten verschijnen van een rondschrijven van den heer Directeur-Generaal betreffende den Socialen Dienst.

Te dier zake, achten wij het nuttig er de leden van het personeel aan te herinneren dat de **Sociale Dienst volledig te hunner beschikking staat en dat hij zal trachten, in de mate van het mogelijke en volgens de beste methodes, hen te helpen in de moeilijkheden die ze ontmoeten.**

IN MEMORIAM

LAMBY, André.

Geboren te Spa op 23 Maart 1921.

In dienst getreden als ontvanger in de stelplaats Spa, op 27 Juli 1941. Aangehouden in den nacht van 27 op 28 Januari 1944. Weerstandsgroep A.P. — 0,80, afdeling Verviers.

Akte van beschuldiging: 90 wagens gesaboteerd in het station Verviers, een fabriek van houtvezels in brand gestoken nabij de «Digue — La Reid». Werd gefusilleerd op 12 Mei 1944 te 6 u. 15 in de Citadelle van Luik, na vruchteloos te zijn ondervraagd geweest.

" ONZE BUURTSPOORWEGEN "

biedt U zijn beste wenschen voor het
nieuwe jaar aan

In deze periode van het jaar, is het de gewoonte goede voornemens te maken. Men is vast besloten bepaalde slechte gewoonten af te leggen, maar na enkele weken zijn de goede inzichten reeds fel verslapt.

Dit weten we en toch zijn we vol optimisme, vast besloten deze maal ons op geen dwaalspoor te laten leiden. Wij zullen van nu af een bijzondere rubriek openen, handelend over de betrekkingen tusschen personeel en publiek, met het eenige doel deze te verbeteren.

Op deze plaats zullen we U regelmatig gedachten en opvattingen onderwerpen, die niets gemeens zullen hebben met zedepreken en die niet uit een of ander beleefdheidsboekje zullen getrokken zijn.

Het gaat hier zooals bij onze motrices. Zij hebben olie noodig om zonder krassen of schokken te rijden en om het gloeien der kussenblokken te beletten. Er is een andere brandstof noodig even onontbeerlijk voor een goede uitbating : **DE HOFFELIJKHEID.**

Deze vermijdt insgelijks de wrijvingen, die de krachten nutteloos verspillen en verwarming verwekken... onder de kepi.

Met vriendelijkheid te betoonen jegens collega's en het publiek, doet gij meer voor het vestigen van de goede faam onzer maatschappij, dan eender welke publiciteit.

Daarin willen wij U helpen. Lees dus onze artikels en vooral overweeg er de slagzinnen van, want herinner U : **HET VERSTAND, ZOOALS HET VALSCHERM, WERKT ALLEEN WANNEER HET OPEN STAAT.**

HOOFDBESTUUR.

Wij vernemen het nieuws van het huwelijk van Mej. Grégoire (Verzekeringen), nu Mevr. Lobet, en Mej. Depotter (Mecanographie) nu Mevr. Boileau, alsook van H. Baggerman. Van harte gefeliciteerd!

Geboorten :

Bij den H. Braibant (conducteur) en bij H. Meulenberg (Finant. dienst) kwam er een mondje bij. Onze beste wenschen van geluk en gezondheid!

Met verwondering vernamen we het overlijden, als gevolg van een operatie, van den H. Foulon, e. a. inspecteur. Hij stond goed bekend in de diensten der comptabiliteit der exploitatiegroepen. De H. Moreau, e. a. Inspecteur bij T. M. verwisselde insgelijks het tijdelijke met het eeuwige één jaar na zijn pensioenstelling.

Korten tijd geleden is ook den H. Flion, schrijver, overleden.

Het rythme der ontslagnemingen houdt aan. Deze maal betreft het Ghislain Maes (Comptabiliteit-Uitgaven) en Van Tuycom (Finantiële dienst). Goed heil aan onze vrienden.

In een welgevulde zaal werd, in aanwezigheid van den H. Directeur-Generaal, vergezeld door zijn dochter, alsook van de HH. Directeuren, de langverwachte revue *Science... on tourne!* opgevoerd.

Het voorspel — liefst in verzen — was origineel opgevat. Het standbeeld van Frère-Orban, zeer goed weergegeven door den H. Cocriamont in achiend-eeuwsche kleedij werd plots levend en kwam een gemoedelijk praatje slaan met een vriendelijke dactylo in de persoon van Mevr. Van Belleghem.

Dit sympathieke paar kwam verder in zangvorm de verscheidene tafereelen inleiden.

De eerste fijne zetten in de sketch *De Nieuwe* brachten er het lachen in. De zaak was gewonnen. Mej. Trouman, zeer op haar

gemak in de rol van jonge « swing »-bediende, de H. Vanoppens, junior, niet te herkennen, met een kalen schedel, en de H. Houtekie, sentimenteele bediende, werden verdiend toegejuicht.

De eerste akte eindigde met het verrukkelijke ballet 1900 van de dansschool Sonia Mertens.

In de sketch « schoolabonnementen » behaalde Mej. Trouman - beslist de veropenbaring van den avond - als guitig bakvischje, een groot persoonlijk succes. De geestige zetten van haar kameraadje (!) over de « baremite » werden op daverend gelach onthaald en de H. Directeur-Generaal was de laatste niet om toe te juichen.

Halen we nog de merkwaardige prestatie aan van Mevr. Alberta De Reuck, van de Antwerpse Opera en dochter van onzen collega den H. Matthys. Zij bezit een feillooze uitspraak, gepaard aan een zeer zuivere stem.

De finale Vossem-Hamme-Mille, herinnerend aan den tijd der « smokkeleers », bood de gelegenheid het lied van den inrichtenden kring « Entre-Nous » te laten hooren.

De opsteller van *Onze Buurtspoorwegen*, amateur-revuespeler, auteur en tooneelschikker van de opvoering, werd gefeliciteerd.

De algemeene indruk is : « wanneer de volgende? ».

Naar we vernomen hebben, is de eerstkomende revue *Le vicinal à travers les âges*, reeds in groote lijnen op papier vastgelegd.

OVERLEDEN IN NOVEMBER.

Dierekx, Firmin, paswerker te Merksem, 2 jaren dienst.

Op pensioen gesteld sinds 1 November 1946.

De Prins, Jan, hoofdtreinwachter, met 39 jaren trouwen dienst.

Gijsels, Jozef, baanwerker met 27 jaren trouwen dienst.

Overlijden in Oktober.

Willemsen, Karel, werkman-luchtlijn, Merksem, in dienst 10 April 1946, overleden bij werkongeval op 17 Oktober 1946.

Van Rompaey, Albert, ontvanger Mechelen, in dienst 8 Maart 1944, overleden den 16 Oktober 1946.

Frère Orban (M. Cocriamont) en de Typiste (Mevr. Van Belleghem) de twee sympathieke figuren die de scènes van de revue kwamen aannelden.

De slotscene « Vossem-Hamme-Mille » met de « smokkeleers »

BUURTSPOORWEGEN

BEIDE VLAANDEREN

Op 8 Oktober 1946 overleed de ontvangster NIMMEGEERS, Bertha, aan de gevolgen van een werkongeval, dat zij opgelopen had op 2 Augustus 1945, te Gent, Sint-Lievenspoort.

Zij werd namelijk gevat door een achteruit rijdend motorrijtuig en werd de ruggegraat gebroken.

Na ruim 14 maanden verduldig lijden heeft zij het tijdelijke met het eeuwige verwisseld.

Wie kende niet deze voorbeeldige, geëerdste en oppassende ontvangster, die sedert 20 December 1942, op 21 jarigen ouderdom in dienst getreden was en steeds als voorbeeld van tucht en orde aan haar collega's kan voorgesteld worden.

Zij huwde op 12 Mei 1945 en minder dan 5 maanden later was zij het slachtoffer van het ongeval, dat een einde zou stellen aan

de hoopvolle zending van deze moedige bediende.

De begrafenis had plaats op Zaterdag 12 Oktober 1946, te Gentbrugge-Center. Een talrijke schaar, oversten en bedienden, woonde de uitvaart bij, aldus een laatste hulde brengend aan deze die zoo wreed door het noodlot getroffen werd.

Aan de beproefde echtgenoot en ouders van onze ijverige medewerkster wenschen wij den noodigen moed om de gevolgen van het noodlot te dragen en bieden hun onze rechtzinnige deelneming in den rouw die hen komt te treffen.

Op 17 Oktober 1946 overleed te Nevele de ontvanger VAN HOOREBEKE, Kamiel, geboren te Kluizen den 27 Maart 1882. Hij was in dienst der N. M. V. B. getreden op 1 Maart 1913 en was gedekoreerd met de herinneringsmedalje van het Eeuwfeest alsook met de Burgerlijke van 1e klas voor 25 jaren goeden dienst.

Meer dan twee jaren leed hij aan een ongeneesbare kwaal, waarvan hij de gevolgen geduldig heeft gedragen.

Het was een voorbeeldig bediende, die gedurende 33 jaar al zijn beste krachten aan den dienst wijdde.

Aan zijn beproefde weduwe en familie bieden wij onze oprechte deelneming om het verlies van een diepbetreurden echtgenoot en familielied.

Op 15 November 1946 overleed te Loochristi de oppensioengestelde stoker RUYSS Petrus, geboren te Loochristi den 24 November 1874, in dienst van 9 Januari 1920 tot 31 December 1939. Aan de echtgenote weduwe en familie bieden wij onze oprechte deelneming.

Een wedervaren

van

Controleur Speurneus

— Ontvanger, hier is uw reisblad terug, ik moet U...

— Danke chef, 't es stif koud vandage, geen weere vo nen hond deure te jagen. 'k Zei 't nog tegen 't wuf...

— Devos jongen 'k moet U doen opmerken dat de deurstaaf...

— Awol. 'k vroegen heur of da ze van dien koude winter van 39 nog wiste. Me kaffee was vervrozen, me flossche gesprongen en 'k kosten kaffee in ijsbrokskes knabbelen.

— Dat de veiligheidsstaaf van de achterbalcondeur niet dichtgelegd was langs den tusschenspoorkant.

— Woleire toch 'k zweir joun da 'k aan den terminus...

— Devos neem Uw algemeen exploitatiereglement.

— Chef, me kleine eh, acht joar, hed hem ut me sacoch gepakt, ze speelt tram met ze zusterkes en ie ondervraagt ze...

— Ik denk dat hij beter zijn vader zou ondervragen, laat ons eens samen zijn reglement bezien bladzijde 52 :

« De deuren of hulpstaven van de balkons waarop zich de reizigers bevinden, zullen langs den kant van het tusschenspoor toegedaan worden; langs den kant waar zij door de reizigers moeten bediend worden bij het in- en uitstappen, zullen degenen, die zich op het balkon bevinden, voor hun eigen veiligheid moeten waken.

« De bijzondere gevallen zullen door een dienstbevel geregeld worden. »

— Ziet gij Devos, gij zijt verantwoordelijk voor dergelijke ongevallen.

— Awol chef, 'k goan der up letten.

— Laat 't ons hopen, en als ik U toekomende maal controleer kunt gij mij eens uw Algemeen Exploitatierglement toonen.

— Je kan 't er op rekenen. 'k Goan hem wa droien a 'k thuis komme. Zi, 't es juste ze...

— Ik ben er, tot later.

— De goeien dag chef.

TE MECHELEN

Op 29 December greep te Mechelen een feestje plaats, dat nog lang in 't geheugen zal blijven van al de bengels, die iets gemeens hebben met onze trammannen. *Onder Ons*, de bloeiende tooneelkring die zich in enkele maanden tijds zoo'n goede faam heeft weten te bemachtigen bij het personeel, had zich met de inrichting hiervan gelast en als proefstuk was het een gelukt feest. De kerstman, die na een flink koffiefest, aan al de kinderen prachtige geschenken uitdeelde, speelde zijn rol als

een echte «heilige» die gewoon is in de wolken... (of luchtlijnen) te werken. De Sociale Dienst van Brussel had zich ook laten vertegenwoordigen... en 's avonds kon men trammannen en tramkinderen met geschenken geladen, het hart vol plezier... maar de oogen wat moe... naar huis zien trekken.

Onder Ons en vooral de leden van het bestuur, met de HH. Goossens, Moris, Mathys, Vermeulen, De Coster, Van Hoeve, Coppens August en de kerstman « J. De Groodt » dienen hartelijk geluk gewenscht.

Een der drie en veertig honden van den « Kring voor Africhting van honden » gesticht door ons personeel te Luik.

ONGEVALLEN
1ste SEMESTER 1946

1096 ongevallen !

Circa 800 van
deze ongevallen zijn te wijten
aan oorzaken van **PERSOONLIJKE AARD**

Exploitatie- groepen	Doodelijke ongevallen	Ongevallen met invaliditeit	Zonder invaliditeit maar met tijdelijke werkonbekwaamheid				TOTAAL	
			zonder	van 1 tot 8 dagen	van 1 tot 2 weken	meer dan 2 weken	Aantal	herleid tot 1.000 agenten en per maand.
Leuven	—	1	34	8	13	24	80	10,5 1
Antwerpen	1	3	60	31	28	42	165	11,2 2
Beide Vlaanderen	—	3	35	29	21	32	120	12,- 3
Limburg	—	2	38	24	20	19	103	13,2 4
Brussel	—	3	43	34	30	35	145	13,2 5
Luik	—	3	31	23	16	11	84	14,7 6
Namen - Luxemburg	—	2	33	33	12	17	97	16,5 7
Henegouwen	—	2	106	85	54	55	302	19,8 8
TOTAAL	1	19	380	267	194	235	1096	14,1

1096 ongevallen !

**VOORTDURENDE
AANDACHT** voorkomt ongevallen

Denk voortdurend
aan het **GEVAAR** dat **UZELF**
en **UW WERKMAKERS** bedreigt

ENKELE BIJZONDERHEDEN

Dienst : Verkeer

100 % = 338 ongevallen.

20 % : bij het in of uit een trein stappen.

13 % : stoot tegen vreemde voorwerpen.

12,4 % : val of misstap.

8,9 % : aanhaken of afhaken.

8,3 % : deuren of vensters openen of sluiten.

7,7 % : terugslag van de kruk.

Diensten : Sporen en Werkhuizen

100 % = 712 ongevallen.

30 % : hanteeren van werktuigen.

26,1 % : stoot tegen vreemde
voorwerpen.

24 % : vreemde voorwerpen in het oog.

11,2 % : val of misstap.

*Ongevallen die **KONDEN** en **MOESTEN** vermeden worden*

**IEDER ongeval kan ZEER ERNSTIGE gevolgen hebben.
Voorzichtigheid is IMMER GEBODEN !**

NIEUWE RAILAUTO IN DE WERKPLAATS DER BUURTSPOORWEGEN TE HASSELT VERVAARDIGD

Op 3 December 1946, woonde Minister Rongvaux, te Vossem, het in bedrijf stellen van een nieuw railautotype bij. Op 9 December werd dit rijtuig aan de pers voorgesteld.

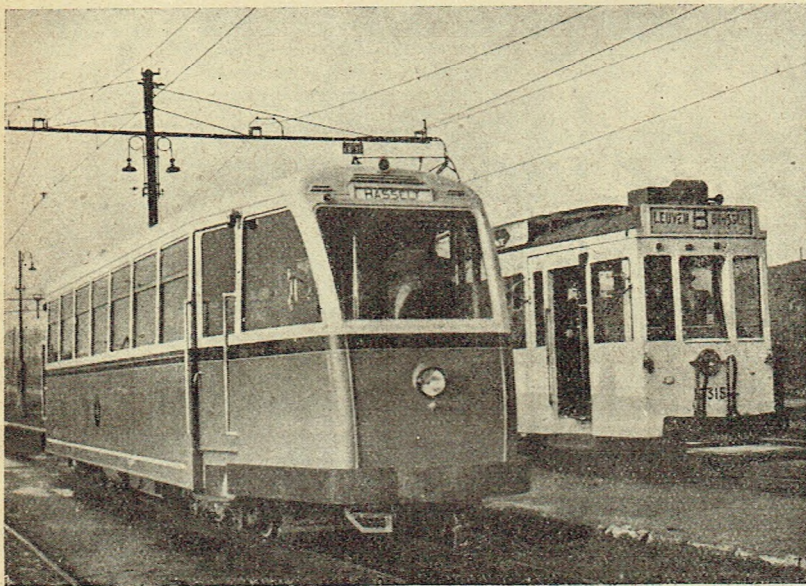
Deze automotrice is uitgerust met één enkele Deutzmotor van 180 P. K. De breedte bedraagt 2 m. 40 en de lengte 15 m. 15, buffers inbegrepen. Ter vergelijking weze gezegd, dat onze elektrische motrices een lengte van 13 m. 42 bezitten.

De bogies zijn van een gansch nieuw model, zonder beschermplaten, en waarvan al de geleidingen gesmeerd worden door het trekken aan een hefboompje in 't bereik van den geleider.

Het gewicht bedraagt 18 T., wat een tractievermogen daarstelt van 10 P. K. per T.

De motor en de versnelbak zijn vrij en elastisch opgehangen, opdat de trillingen niet aan het rijtuig zouden overgezet worden. Dit nieuwe model brengt dus een merklijke verbetering op gebied van comfort van den reiziger.

Er zijn 52 zitplaatsen en met de platformen is er gemakkelijk plaats voor 110 personen.

Een flinke momentopname van onzen reporter-fotograaf M. E. Roels.

Er zijn twee stuurinrichtingen. De zitplaats van den geleider kan op zulkdanige wijze wegslaan, dat de plaats vrij komt. Het stuurbord is bijna zoo ingewikkeld als dit van een vliegtuig. Het remmen geschiedt met een luchtrem Knorr (met dezelfde werking als een « Westinghouse ») en een handrem zooals in de autobussen.

Na zijn bezoek heeft de H. Minister Rongvaux er aan gehouden volgende brief aan den Heer Directeur-Generaal Jacobs, te richten :

Ministerie van Verkeerswezen

Kabinet van den Minister.

Brussel, 11 December 1946.

Mijnheer de Directeur-Generaal,

Ik betuig U mijn dank voor de gelegenheid, die U mij hebt gegeven het nieuw model van automotrice, dat in uw werkplaatsen gebouwd werd, te beoordeelen.

Tijdens de reis Vossem-Leuven heb ik er mij rekenschap kunnen van geven, dat de nieuwe railauto aan de verwachtingen beantwoordt, zoo wat zijn spoorvastheid op afgewisseld profiel betreft als op het gebied van comfort en snelheid die aan de reizigers worden geboden, en zulks zonder storende trillingen noch mazoutlucht.

Laat mij toe U daarover nogmaals mijn groote voldoening uit te drukken.

Ik zou U dank weten aan gansch Uw personeel, dat bij de volmaakte verwezenlijking het zijne heeft bijgedragen, mijn vurigste gelukwenschen te willen overbrengen om de groote inspanning die werd gedaan.

Ik ben er van overtuigd, dat die voor de N. M. V. B. kenschetsende geest van initiatief en ondernemingszin voor haar een nieuw bloeitijdperk zal inluiden.

Aanvaard, Mijnheer de Directeur-Generaal, de betuiging mijner meeste hoogachting.

(w. g. RONVAUX.)

Aan den Heer JACOBS,
Directeur-Generaal bij
de N. M. V. B.
14, Wetenschapstraat,
Brussel.

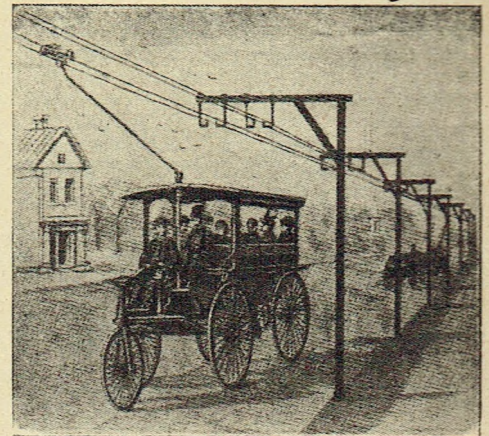
Tram MAGAZINE

DE VOORVADER VAN DEN TROLLEYBUS.

DIT beeld stelt een systeem voor, gebreveteerd in Amerika rond 1890, dat de beweging van rijtuigen op de baan moest verzekeren bij middel van een electrischen stroom geleverd door een net van geleiders. Langsheen de te volgen baan waren twee dubbele luchtlijnen aangelegd waarlangs kleine contactwagentjes liepen.

Het overbrengen van den stroom naar de rijtuigengeschiedde bij middel van plooibare geleiders.

Deze uitvinding vond geen onmiddellijke toepassing.

BEROEPSONDERWIJS.

Onze diensten werden overrompeld door den overvloed van inschrijvingen voor het beroepsonderwijs.

Wij hielden rekening met al de aanvragen en de ingeschreven agenten zullen individueel op de hoogte gebracht worden van de organisatie van dit onderwijs.

Van heden af, neemt de Algemeene Inspectie maatregelen om den dienst van het onderwijs, die gesticht werd, te versterken. Nochtans zal er nog een zekeren tijd verlopen vooraleer de cursussen zullen gereed zijn, daar de drukkers ons vragen een weinig geduld te oefenen.

Brengt volgende Zomer Uw vakantie aan de kust door

Vermijdt enkele overvloedige uitgaven en U zult alzoo het noodige geld uitsparen om U dit verblijf mogelijk te maken.

Hoe kunt U ten volle van Uw vakantie genieten?

Door U als lid te laten inschrijven bij de vereeniging « Rustoord van het personeel der N. M. V. B. ».

Voorwaarden van toetreding :

Werkend lid :

Tot het personeel der N. M. V. B. behooren of als dusdanig op pensioen gesteld zijn. *Jaarlijksche bijdrage : 60 frank.*

Sympathiseerend lid :

Agent van de N. M. V. B. zijn of deel uitmaken van het huisgezin van een werkend lid. *Jaarlijksche bijdrage : 10 frank.*

In principe, geschiedt de toekenning der appartementen en kamers alleen onder de werkende en sympathiseerende leden.

Tijdens de verlofdagen wordt voorrang verleend aan de families met minstens vier schoolgaande kinderen (6 tot 14 jaar).

Voorwaarden om een verblijf te bekomen.

1. Een aanvraag doen op speciaal formulier, dat in de burelen der stelplaatsen kan bekomen worden. Deze aanvragen moeten tot het Rustoord, 3, Duinenlaan, Wenduine, gericht worden :

- a) vóór 1 Maart, voor een verblijf in de maand April (Paaschverlof);
- b) vóór 1 April, voor een verblijf in de maand Mei;
- c) vóór 1 Mei, voor een verblijf in de maand Juni;
- d) vóór 1 Juni, voor een verblijf in de maanden Juli, Augustus of September.

2. Het reglement aanvaarden en een verklaring afleggen, dat geen enkel lid van het huisgezin drager is van kiemen van besmettelijke ziekten.

3. Op de aanvraag voor een verblijf de nummers der identiteitskaarten van de leden van het huisgezin vermelden.

Het bedrag voor een verblijf is als volgt vastgesteld :

a) Keuken (zonder verwarming), uitgerust voor zes personen, met mogelijk verbruik van 10 m³ gas, voor bereiding der maaltijden, per week 125 frank;

b) Kamer met éénpersoonsbed, per week 100 frank;

c) Kamer met tweepersoonsbed, per week 150 frank;

d) Kamer met 2 bedden voor drie personen, per week 250 frank;

e) Kamer met 2 bedden voor vier personen, per week, 300 frank.;

f) Kamer met 3 bedden voor vijf personen, per week 400 frank;

g) Kamer met 3 bedden voor zes personen, per week 450 frank.

Kooi-bed voor kind : supplement, per week 50 frank.

Een vermindering van 25 t. h. wordt op bovenvermelde prijzen toegestaan aan kroostrijke gezinnen (minstens vierkinderen).

De prijs van het volledig pensioen (drie maaltijden per dag) bedraagt 550 frank per week, van den Zaterdagavond tot den volgende Zaterdag na het morgenmaal. Dientengevolge wordt er den Zaterdag geen middagmaal opgediend noch bij de aankomst, noch bij het vertrek. Deze prijs werd vastgesteld op basis der prijzen der gerantsoeneerde producten op datum van 1 September 1946 en zal gewijzigd worden naar gelang de veranderingen, die aan de waarde dezer producten zouden aangebracht worden.

Alle bovenstaande prijzen zullen met 50 t. h. verhoogd worden voor iedere persoon vreemd aan de N. M. V. B., t. t. z. de beschermende leden en eereden, die niet onder hetzelfde dak verblijven van een werkend lid.

Dit herinnert mij ...

Bij ons in Hasselt bestaan wisselnaalden die electrisch gedraaid worden. Op zekeren dag vertrekt uit de stelplaats een loco welke over zulke wisselnaald moet. De stoker springt af, wisselsleutel gereed om wissel te draaien. Op hetzelfde oogenblik volgt een electrisch rijtuig de loco, en Nol, de wattman, trekt den wissel electrisch vóór de verblufte oogen van den stoker. Deze heel flegmatiek: « nom de... bij ons kan men geen wissel gedraaid krijgen, en hier heeft men er maar op te wijzen met den sleutel en hij vliegt al om ».

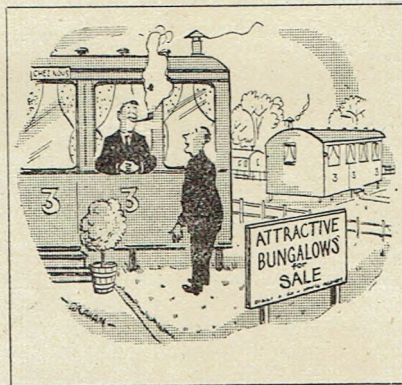
A. STAS,
Bewegingsoverste, Stelplaats,
Hasselt.

In de stelplaats van 't Rad vertelde een ontvanger, dat zijn geleider met zijn rijtuig daags tevoren een koe aangereden had die los op het spoor liep, en dat de kop van de koe van de romp gescheiden werd. Een zijner collega's vroeg hem heel onnoozel of de koe dood was na de aanrijding, waarop den verteller antwoordde: « bijlange niet, aangezien zij opstond en aan mijn geleider een pootje en een lekske gaf ».

Wij hebben een rechtzetting bekomen van den H. Burvenich (Jumet) in verband met het verhaaltje waarvan wij beweerden, dat het getrokken werd uit een oude verzameling. Hij haalt daarbij de feiten nauwkeurig aan en roept getuigenissen in, zoodat wij ten slotte wel overtuigd zijn, dat het feit in de streek van Charleroi geschiedde.

Nu, alles wel beschouwd, heeft den H. Burvenich er niet veel bij verloren niet geclasseerd te zijn geweest, daar het geluk

ons niet ter wille is geweest. De geringe som van twintig frank gewonnen met één der tienden werd aan de « Amicale des Résistants de Bruxelles » overgemaakt.

NAIVETEIT

Op 20 minuten trammen van het Noordstation, te Brussel, bevindt zich, op de Buurtlijn Brussel-Aalst, een plaats genoemd « Zellik-3 Koningen ».

Het is een kalme en rustige plaats aan de grenzen van de stad en waar de goede buitenlucht U reeds aangenaam verrast. De tram van Aalst stopt er.

Het is ook het eindpunt van de lijn B bediend door kleine motrices die, gedurende de punturen, tusschen het Noordstation en deze plaats rijden om de treinen van Aalst, die altijd stampvol zitten, een weinig te ontlasten.

Ik was dus op een goeien dag in dienst als ontvanger op de lijn B en den trein had juist het Noordstation verlaten. Aan de halte van het Simonisplein stappen twee oudjes op en nemen plaats.

Een van hen reikt me het geld en zegt:
— Twee tot terminus a. u. b., meneer.

Ik wil haar twee reiskaartjes afleveren maar opeens bedenkt het oudje zich, doet me teeken met de hand en vraagt met bevende stem:

— U gaat toch niet verder zeker, meneer?
R. Sommereyns, Cureghem.

Teekenwedstrijd

ONZE lezers zullen wel toegeven, dat de typographische voorstelling van *Onze Buurtspoorwegen* voortdurend verbetert.

Ieder nummer eischt gemiddeld vijftien cliché's van photo's of teekeningen.

De kleine sluitvignetten, die de artikelen van elkaar scheiden, zijn tot hertoe immer het werk geweest van agenten der Maatschappij.

Wij zijn ervan overtuigd, dat er bij onze duizenden agenten verscheidene zijn met teekentalenten.

Ten einde onzen voorraad cliché's te vernieuwen richt het Redactiecomité dan ook een wedstrijd in voor de beste teekening (sluitvignet of versierde hoofdletter).

De proeven zullen uitsluitend geteekend worden met Oost-Indische inkt op karton van hard papier van volgend formaat:

Versierde hoofdletter: 12 cm. x 12 cm.
Sluitvignet: 18 cm. x 9 cm.

De geldprijzen zullen in het Aprilnummer verschijnen.

U zult moeten toegeven, dat wij ons inspannen om ieder nummer van *Onze Buurtspoorwegen* zoo goed mogelijk te illustreren. Wees ervan overtuigd, dat ieder photo zijn geschiedenis heeft en dat zij nooit gansch alleen in ons redactiebureau terecht kwam.

Stuur ons dus de photo's welke in uw bezit zijn en die verband houden met ons werk en onze agenten. Deze photo's zullen immer gaaf teruggestuurd worden, twee of drie maand na ontvangst.

Kruiswoordraadsel

Ziehier ons eerste kruiswoordraadsel sinds lang door talrijke lezers aangevraagd.

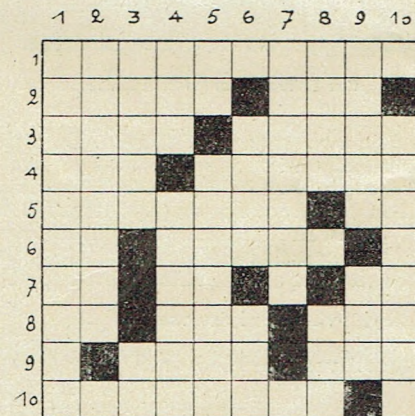
Het is een probleem, dat in verband staat met ons beroep.

U kunt den rooster uitsnijden of afteekenen en hem op een postkaart (fr. 0.65) plakken. De antwoorden moeten binnen zijn vóór 8 Februari.

Per uitzondering zal nogmaals de eventuele opbrengst van een geheel biljet en tien tienden van de Koloniale Loterij onder de mededingers, die een juist antwoord instuuden, verdeeld worden.

Vertikaal.

1. Zij, die in een vliegtuig plaats nemen.
2. Het exploitatiereglement telt er 23.
3. Vierkantig wit schouderhoek der priesters — dichtbij.
4. Praat, gerucht — Duitse ruiters, als verkenners gebruikt in 1914-1918.
5. D. N. — met dunne kronkelende strepen.
6. Deel van lichaam — gesloten.
7. Beugel van een electrische tram.
8. De wielen van de tram zijn het — elke tram heeft er meerdere.
9. Stervormige bloem — goede naam.
10. Krachtdadig.

Horizontaal.

1. Oud vervoermiddel, voorlooper van onze moderne tram.
2. Vertakkingen bv. van een tramlijn — locomotief: « het stalen... ».
3. Niet druk — ongelijksoortig gemengd.
4. Dient verzonden in een latmand of een kist en bevracht tegen de prijzen en voorwaarden van het stukgoedtarief — van toepassing zijn.
5. Aan de orde van den dag — muzieknoot.
6. Persoonlijk voornaamwoord — wegen met boomenrijen.
7. Latijnsche afkorting voor « ter plaatse » — latijnsche afkorting voor « vanaf » — landbouwwerktuig.
8. Muzieknoot: « mi-mol » — samenstel van tramlijnen — dans in open lucht.
9. Romeinsche keizer — vlaktemaat.
10. Vaandel.

Wanneer zien we zulks aan de eindpunten der buurtspoorlijnen?